

Abdullah KORKMAZ

Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü Daire Başkanı

Bir Doktora Hikâyesi

Takvimler 2010 yılı Eylül ayının sıradan bir gününü gösteriyordu. O tarihte görev yaptığım Kamu İhale Kurumu'nda günlük işlerimle meşgul iken, mesai arkadaşlarımdan iki tanesinin bir yere yetişme telaşlarına ve kendi aralarındaki diyaloglarına tanık oldum. Biraz merak biraz da durumu anlama amacıyla o arkadaşlardan bir tanesine sordum: "Hayırdır ne bu telaş, bir yere mi gidiyorsunuz!"

Arkadaşımın cevabı, "Hacettepe Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü doktora programına özel öğrenci olarak kayıt yapacağız. Kayıt için bugün son günmüş. Evrak hazırlıyoruz. Düşünürsen hadi sen de gel" oldu.

Bu davete fazlaca düşünmeden "Olur" dedim. Teklifi getiren arkadaşlarımla birlikte o gün Hacettepe Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü doktora progra-

mına "özel öğrenci" olarak kaydımızı yaptırarak ve doktora serüvenim böylelikle başlamış oldu.

Kayıt olduğum dönem ve takip eden iki dönemde özel öğrenci olarak alabileceğim maksimum dört dersi aldım ve dersleri başarı ile tamamladım. Üzerinde çok düşünmeden ve kulak misafiri olduğum bir konuşmanın sürüklediği bu yolculuk beni sarmış ve mutlu etmişti. Üniversite ortamı bana iyi gelmişti.

Doktora programına başlamıştım ama “özel öğrenci” statüsünde bulunduğum için almış olduğum derslerin resmi anlamda bir bağlayıcılığı yoktu. Bu derslerin doktora programına kaydedilebilmesi için “asıl öğrenci” statüsüne geçmem gerekiyordu. Bunun için de şimdi sıra ALES’te istenilen notu almaya ve doktora sınavı ile asıl öğrencilik statüsü kazanmaya gelmişti.

O dönemde altı ayda bir yapılan ALES için üç defa sınava girdim ve sonuncu sınavda istediğim puana ulaşabildim. Bunun üzerine 2013 yılında girdiğim doktora programına kabul sınavını kazandım ve “asıl öğrenci” oldum. Asıl öğrencilikle birlikte daha önceden almış olduğum dört ders doktora programına kabul edildiği için işim artık daha kolaydı.

Doktora programının ders kısmını 2014 yılı sonunda tamamladım ve 2015 yılında girmiş olduğum “Doktora Yeterlik” sınavını geçtikten sonra altı ay içerisinde tez konumu belirledim. Bölüm tarafından tez danışmanım belirlendi ve tezim ile ilgili kaynak/literatür tarama çalışmasına hiç vakit kaybetmeden başladım. Tez danışmanımın belirlenmesinden sonra tezimin gelişimini takip etmek üzere Tez İzleme Komitesi oluşturuldu. Böylelikle tezimi yazmaya başladım. Çok şükür ki, bu aşamada her şey planladığım gibi yolunda gidiyordu.

Takip eden bir yıl içerisinde tezimin ilk iki bölümünü genel hatları ile yazdım. Bu süreçler beklediğimden daha hızlı ve keyifli geçiyordu açıkçası. Ancak her şey yolunda giderken ne olduysa oldu. Belki rahavet, belki tembellik veya belki de adını tam koyamadığım nedenler ile çalışma tempom düşmeye başladı. Doktora sürecinde özellikle de tez yazım aşamasında birçok öğrenciden sıkça duymaya aşına olduğum

motivasyon kaybı, tembellik, yorgunluk veya benzeri durum gelip beni de bulmuştu.

Bu aşamada yaşadığım ruh halini şöyle özetleyebilirim: Doğaldır ki yazamadıkça üretemedim; üretemedikçe doktoradan uzaklaştım; uzaklaştıkça kopmaya başladım; koptukça kendime duyduğum güvenim azaldı. Kaygılanmaya, korkmaya ve âdeta kaçmaya başladım. Hepsinden önemlisi üzerimdeki kaygı ve korku neredeyse her anımı içine alacak derecede beni mutsuz ve huzursuz etti.

Geriye dönüp o dönemde niye böyle bir “kısmi çöküş” yaşadığımı muhasebesini/yüzleşmesini yaptığım da ulaştığım sonucu öz disiplin zayıflığı olarak özetleyebilirim. Tez yazım sürecinde tez danışmanı öğrenciye ne kadar iyi rehberlik ederse etsin-ki tez danışmanım üzerine düşen her şeyi fazlası ile yaptı- asıl olan ve sizi ilerleten kendinizin yapması gereken çalışmaların yapılmasıdır. Sizin yaptıklarınızdır. Doktora programının ders aşamasında her öğrenci bir grubun içerisinde ilerlerken bu disiplinin varlığı ya da yokluğu o kadar kendini belli etmemekle birlikte, tez yazımında yalnızsınız. Bu yönüyle bakıldığında, bu aşamadaki çalışma disiplini çok daha hayati bir önem taşımaktadır. Ben bu süreçte zaman zaman bu öz disiplini ortaya koymakta ve sürdürmekte zorlandım. Bu nedenle de bazı zaman dilimlerinde üretemedim; ilerleyemedim.

2018 yılında tam da böyle bir dönemin içerisinde gelgitler yaşarken bu defa Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü aldığı bir idari karar ile ders kredisi eksikliğini gerekçe göstererek doktora ile ilişkiyi kesti. Ders kredilerini de düzenleyen yeni bir yönetmeliğin geçmişteki kredi işlemleri için uygulanması

nedeniyle karar apaçık hukuka aykırı olmasına rağmen olan olmuş doktora ile ilişkiyi kesilmişti. Bu kararı ilk öğrendiğimde derinden sarsıldım ve üzüldüm. Bunca yıllık emek ve çabamın bir anda heba olduğunu düşündüğümde kaybettiğim şeyin ne kadar önemli olduğunu da çok daha iyi anlamış oldum.

İlk sarsıntıyı atlattıktan sonra süratle ayağa kalktım ve iyi bir savunma hazırlayarak yargı yoluna başvurdum. Mahkeme haklılığımı görerek Sosyal Bilimler Enstitüsü’nün ilişki kesme kararı hakkında “yürütmeyi durdurma” kararı verdi. Böylelikle yeniden doktora devam etme imkânına kavuşmuş oldum.

Görünürde çok olumsuz ve moral bozucu bu ilişki kesme kararı ve akabinde vermiş olduğum hukuk mücadelesi aslında epeyce bir süredir istediğim gibi gitmeyen doktora sürecinde bir anlamda yeniden ayağa kalkmama neden oldu. Niye mi? Çünkü bu ilişki kesme kararı benim için eğer doktorayı yarım bırakırsam nasıl bir pişmanlık duyacağımın ve ileride nasıl üzüleceğimin de bir tatbikatı olmuştu. Bu karardan sonra neyi kaybetmekte olduğumu gerçek anlamda görmüş ve anlamıştım. Bu yönüyle bakıldığında doktora ile ilişkiyi kesilmesi kararı benim için yeni bir başlangıç ve pozitif kırılma anı olmuştu. Bunun üzerine kendim için şu kesin sözü ve kararı verdim: Bunca yıldır bunca emek ve zaman ayırdığım doktorayı asla ve asla bırakmayacaktım.

Öyle de yaptım. Bırakmadım. Belli dönemlerde kaybettiğim zamanı da telafi etmek istedim ve çalışmaya kaldığım yerden yeniden başladım. Doktora tezinin yazımı üzerinde çalışmadan geçirdiğim zaman beni tembelleştirmişti. Motivasyonum azalmıştı. Daha önce yazmış olduğum kısımlar güncelliğini kaybet-

mişti. Âdeta nerede kaldığımı ve nereden başlayacağımı unutmuş-tum. Kısacası, mücadele edilecek ve üstesinden gelinecek çok şey vardı. Güçlü bir motivasyon ve karar ile yeniden döndüğüm için bütün bunlar yıldırma beni. Ayağa kalktım ve çalışmaya koyuldum.

Doktora çalışmasının önemli bir bileşeni yüz yüze mülakatlardan oluşan alan çalışması idi. O günlerde dünyayı kasıp kavuran Covid-19 salgınının tam ortasında idik. Görüşülecek kişilerden randevu almak ve yüz yüze görüşmek oldukça zor olsa da bu görüşmeleri planladım ve gerçekleştirdim. 2021 yılının Nisan- Haziran döneminde üç aylık bir dönemde toplam kırk bir kişi ile mülakat yaptım.

Ses kaydı alınarak yapılan mülakat görüşmelerinin çözümlenmesi ve metin haline getirilmesi gerekiyordu. Bu işi teknoloji desteği de kullanılarak titiz bir çalışma ile bitirdim. Bu aşamadan sonra artık doktora tez metnine yazacağım her şey önümde idi. İşim daha kolaydı.

2021 yılının Kasım ayından tezi Enstitüye teslim etmiş olduğum 24 Haziran 2022 tarihine kadar olan sürede her gün sabah erken saatlerde kalkıp mümkün olan her boş zamanı da iyi kullanarak tezimi bitirdim. İyi bir çalışma dönemi yakaladım.

Doktora tezine ağırlık vermeye başladıktan sonra önceliğim değişmişti ve bu önceliğimin gereğini yerine getirmek zorunda idim. Bunu da büyük oranda ve belli bir öz disiplin içerisinde yapabildim. Özellikle bu son süreçte çok severek yaptığım ve disiplin haline getirdiğim bir hobim olan koşu antrenmanlarımı ciddi düzeyde azalttım ancak koşudan da asla kopmadım. Koşularımı dinlenme ve rahatlama aracı olarak kullandım. Bunun hem fiziksel hem

de zihin olarak her zaman faydasını da gördüm.

Yapmış olduğum tez yazım işine kendimi verip bir şeyler üretebildiğim zamanlarda rahatladığımı ve daha mutlu olduğumu da gördüm. Öz güvenimin arttığını gördüm. Ertelemeden çalışmanın tembellikten daha az yorucu ve daha mutluluk verici olduğunu yaşayarak gördüm ve test ettim.

Bunun yanı sıra, bu yaşanan süreçlerde mazeretlerin de hiç bitmediğini ve bitmeyeceğini görmüş oldum. Doktora sürecinde akademiye dışarıdan devam edenler için bu mazeretler biraz daha fazladır. Çalıştığımız asıl işimize zaman ayırmamız gerekir. İşimizden izin almak, üniversiteye mekânsal uzaklık ve derslere devam edebilmek gibi sorunların üstesinden gelebilmek gerçekten hiç de kolay değildir. Ancak çok istemek ve kararlılık bütün bu sorunları çözebilecek kadar güçlü bir dayanaktır.

Doktora sürecinde kendi çaba ve çalışmalarımız kadar kıymetli ve önemli başka desteklerin varlığını da göz ardı etmemek gerekiyor. Bunların başında tez danışmanı ve diğer hocalarımızın katkıları, birlikte yaşadığımız ailemizin bütün bireylerinin özveri ve fedakârlıkları, fikir ve görüşleri ile bizleri motive eden insanların destekleri de son derece önemlidir. Onların destekleri olmadan doktora sürecinin tamamlanmasının neredeyse imkânsız olduğu söylenebilir.

Benim için bu doktora yolculuğu 43 yaşında başlayıp 55 yaşında bitirdiğim biraz uzunca bir yolculuk oldu. Doktora çalışmasını bitirdiğimde çocuklar gibi sevindim ve mutlu oldum. Doktora benim için geç kalınmış bir yolculuk muydu peki? Bana göre hiç de geç değildi. Belki de tam zamanında yapılmıştı.

Doktora programlarının uygulamanın içinden gelen ve akademinin kendi bünyesinden katılan öğrencilerden oluşan karma yapısı dolayısıyla teori ile pratiği bir araya getiren önemli bir zemin olduğunu böylelikle daha iyi müşahade etme fırsatım oldu. Bu yönüyle bakıldığında akademi ile belki de tam zamanında yolumun kesiştiğini ve bulduğumu söyleyebilirim. Uygulamanın içinde kaybolmaya başladığım bir zamanda akademi beni yeniden ihtiyacım olan taze ve farklı bilgiler ile destekledi ve zenginleştirdi.

Hikâyeyi bitirmeden önce doktora süreci ile ilgili bir küçük gözlem ve eleştirimi de ifade etmek isterim. Akademik çalışmalarda yöntem, araştırma teknikleri ve yazım kuralları gibi usul ile ilgili konular son derece önemlidir ve bunların gerekliliği tartışılmamalıdır. Ancak tez yazım sürecinde ve tezin savunma jürisi tarafından kabul edilmesinden sonra Enstitüye teslimi aşamasında usandırıcı sayılabilecek çok sayıda evrak istenilmesi uygulamasının Enstitüler tarafından günün koşullarına göre yeniden gözden geçirilmesi yerinde olabilir. Bu işlemlerin çokluğu akademik çalışma yapma niyeti olan birçok kişiyi korkutmakta ve bilimsel çalışmalardan uzak durmalarına neden olabilmektedir. Bu nedenle oluşan kayıp bütün toplumların ve bilim dünyasının ortak kaybı olmaktadır.

Son söz; hayat bir öğrenme, kendimizi yenileme ve geliştirme süreci belki de. İyi ki de öyle. Her gün yeni ve doğru şeyler öğrenme zamanı. Ertelemeden ve geç kalmadan. Kendime rehber edinmeye çalıştığım ve hep söylediğim bir cümleyi burada bir defa daha tekrarlamak isterim: Yorgunluk gider; mutluluk kalır. O halde yeni mutluluklara adım atmanın tam zamanı...